

སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར། – Buddha's biography ཆོག་གསུམ། – Vocabulary

ཨང	ཆོག་གསུམ།	དཔེར་བཞིན།
A1	སྟོན་པ། the Founding Teacher (lit. the one who shows)	1. སྟོན་པ་ལ་བྱེ་རེལ་པའི་སྟོན་པ་དང་ནང་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་རེད། 2. བྱེད་རང་གི་རང་སྟོང་དེ་ང་ལ་ཅིག་སྟོན་དང་།
A2	རྣམ་ཐར། biography, hagiography (lit. [story of a person's] complete liberation)	སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཆོ་ཉ་ལས་པའི་སྟོན་པ་ཡོད་རེད།
A3	གསར་གཏོད་མཛད་མཁན། founder, inventor, initiator (H)	སློག་ཁྲིད་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་Charles Babbage རེད།
A4	ལྷག་ཙམ། a little more than...	ངས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ནང་ཆོས་སྐྱེད་པ་ཡིན།

A5	ལུམ་བློ་ནི། Lumbini	བྱེད་རང་ལུམ་བློ་ནི་ལ་གནས་སྐོར་ཕེབས་ཐུང་ཡོད་པས།
A6	སྐྱེ་བལྟམས་པ། to be born, to take birth (H)	ལུམ་བློ་ནི་སངས་རྒྱུ་སྐྱེ་བལྟམས་སའི་གནས་རེད།
A7	དོན་ཀུན་གྲུབ་པ། Siddharta (lit. the one who has accomplished all aims)	དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་མ་རྒྱུས་པའི་སྟོན་གྱི་ མཆན་རེད།
A8	མཆན་གསོལ་པ། to be given a name (H)	མཆན་གསོལ་བ་ཟེར་ན་མིང་བཏགས་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཞེ་སའི་ཐོག་ནས་མིང་བཏགས་དུས་མཆན་གསོལ་ ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
B1	ཟས་གཙང་མ། Śhuddodana (lit. clean food)	སྦྱིར་བཏང་ཟས་གཙང་མ་ཟེར་ན་ཁ་ལག་གཙང་མ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའི་སྐབས་འདིར་ལ་སངས་རྒྱུ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་ཡབ་གྱི་མཆན་རེད།
B2	སྐྱེ་འཕྱུལ་མ། Maya (lit. illusory display)	སངས་རྒྱུ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆན་ལ་ལྷ་མོ་སྐྱེ་འཕྱུལ་མ་ཞུས་གྱི་ ཡོད་རེད།
B3	འབྲུངས་ས། (H) birth place, place of birth	བྱེད་རང་གི་འབྲུངས་ས་ག་པར་རེད།
B4	ས་ཕྱོགས། area, region	དེང་སང་ས་ཕྱོགས་ག་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནའི་ང་རྒྱ་ཡོད་རེད།

B5	སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་། the state of Buddhahood, the level of Buddhahood	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག
B6	ཐོབ་པ། to attain, to achieve	ད་ལོ་འཇམ་སྒྲིང་གི་སློ་ལོའི་འགན་བཟུར་གྱི་རྒྱལ་ཁ་དེ་སྟུ་ལ་ཐོབ་པ་ རེད། ཡར་ཐོན་ཏེ་ན་ལ་ཐོབ་པ་རེད།
B7	རྒྱལ་པོའི་ཁབ། king's palace, king's residence	རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཟེར་ཡག་དེ་སློན་མ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་མིང་རེད།
C1	ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་བཞི། the four traditional sciences	ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་བཞི་དེ་བཟོ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། གཏན་ཆོག་རིག་པ་བཅས་རེད།
C2	སྐྱ་རྩལ། art, craft	བཀྲིས་རི་མོའི་སྐྱ་རྩལ་ཐོག་ལ་མཁས་པ་རེད།
C3	བྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ། philosophical tenets of the “outsiders” [i.e. non-Buddhist schools]	ང་ཚོས་བྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཏྲི་ཅམ་ཤེས་ན་ཡག་པོ་འདུག
C4	རབ་དུ་འབྱུང་བ། to become a monk (lit. thoroughly arise)	རབ་དུ་བྱུང་བ་ཟེར་ན་ཁ་སྐད་ནང་ལ་གྲ་བཅས་ཨ་ནི་བྱས་པ་ཟེར་གྱི་ ཡོད་རེད།

C4	དམ་པའི་ཆོས། the sacred Dharma	མི་ཆོ་འདི་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཡག་པོ་ཅིག་བྱེད་དགོས་རེད།
C5	སྒྲུབ་པ། to practice, to accomplish	སྒྱེ་བོ་དམ་པ་མང་པོས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཞེ་དྲགས་གནང་གི་ཡོད་རེད།
C6	དོ་རྩེ་གདན། Bodhgaya, Vajrasana [lit. diamond seat]	དོ་རྩེ་གདན་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱུས་སའི་གནས་རྩ་ཆེ་ ཤོས་ཅིག་རེད།
C7	སངས་རྒྱུས་པ། to attain Buddhahood, to get enlightened	ངས་ཉིན་མ་རྟག་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགྱོགས་པོ་སངས་རྒྱུས་ པར་ཤོག་ཟེར་སློན་ལམ་རྒྱལ་གི་ཡོད།
C8	ལྷ་ར་ན་སི། Varanasi	ལྷ་ར་ན་སི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་སའི་གནས་ རེད།
D1	རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས། Deer Park, Mrigadava (now Sarnath)	རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཟེར་ན་རྩ་བ་མཐའ་ཀྱི་རི་སྒྲུས་སློག་ཆགས་ཡོད་སའི་ ཤིང་ནགས་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
D2	འཁོར་ལྗ་ལྗེ་བཟང་པོ། retinue of the Five Excellent Disciples	འཁོར་ལྗ་ལྗེ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་ གསུང་སའི་གདུལ་བྱ་རེད།
D3	ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། the three consecutive turnings of the Wheel of	སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུང་པའི་དང་པོ་ བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། གཉིས་པ་ བཀའ་བར་པ་མཚན་ ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། གསུམ་པ་ བཀའ་མཐའ་མ་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་

	Dharma	འཁོར་གསུམ་པོ་དེ་རེད།
D4	དགོངས་པ་རྫོགས་པ། to pass away, to die (H) (lit. to fulfill one's intent)	ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་བཀྲིས་ཀྱི་ཕྱ་ལགས་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་རེད།
D5	བཅོམ་ལྷན་འདས། Bhagavan, Transcendent Victor, Blessed One	བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཅིག་རེད།
D6	ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་། The Greater and Lesser Vehicles	ནང་ཆོས་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་རེད།
D7	ལྷ་མཆོག་གྲོང་། Kushinagar	ལྷ་མཆོག་གྲོང་དེ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་དཀ་ལས་འདས་སའི་གྲོང་བྱེད་གྱི་མིང་ རེད།
D8	སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ། to pass into Nirvana, to pass beyond sorrow	སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཟེར་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།